

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Oboer/9/2017
Identifikačné číslo spisu: 7611216491
Dátum vydania rozhodnutia: 24.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7611216491.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., so sídlom Hronského 2712, Vranov nad Topľou, IČO: 36 039 039, proti povinnému: E. P., nar. XX. C. XXXX, bytom F., o vymoženie 56,42 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 15Er/711/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2017, č. k. 12CoE/697/2016-26, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Povinný m á proti oprávnenému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „exekučný súd“) uznesením z 23. mája 2016, č. k. 15Er/711/2011-16 zastavil exekúciu podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. m/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“). V odôvodnení rozhodnutia exekučný súd uviedol, že oprávnený si s poukazom na ustanovenie § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v spojení s § 243f ods. 4 Exekučného poriadku nesplnil svoju povinnosť opísať rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným, keďže iba odkázal na konanie, v ktorom bol vydaný exekučný titul a nepredložil ani dôkazy na osvedčenie týchto skutočností.

2. O odvolaní oprávneného Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. januára 2017, č. k. 12CoE/697/2016-26 rozhodol tak, že uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Podľa odvolacieho súdu oprávnený nesplnil zákonnú povinnosť v zmysle ustanovenia § 39 ods. 4 v spojení s § 243f ods. 4 Exekučného poriadku o doplnení návrhu na vykonanie exekúcie, keďže neopísal rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu oprávneného (resp. vlastného vzťahu jeho právneho predchodcu) s povinným a nepripojil dôkazy, ktorý by preukazovali spotrebiteľský, resp. nespotebiteľský vzťah medzi povinným a právnym predchodcom oprávneného. Odvolací súd skonštatoval, že sa nejedná ani o retroaktivitu, nakoľko ustanovenie § 39 ods. 4 Exekučného poriadku stanovilo oprávnenému do budúcnosti opísať rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu oprávneného (resp. vlastného vzťahu jeho právneho predchodcu) s povinným.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dňa 24. apríla 2017 dovolanie oprávnený z dôvodu, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Oprávnený žiadal dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, resp. navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho zmenil tak, že sa pokračuje v exekúcii vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 15Er/711/2011.

4. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne vyhodnotil, keď dospel k záveru, že oprávnený nespĺnil zákonom stanovené podmienky na pokračovanie exekúcie. Oprávnený uviedol, že podal doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie, pričom v čase základného súdneho konania neexistovala právna úprava, ktorá by súdom umožňovala posudzovať právny vzťah povinného a pôvodného veriteľa (TRANSINVEST, a.s.) ako spotrebiteľský právny vzťah. Preto je podľa oprávneného opätovný prieskum právoplatného a vykonateľného rozhodnutia vylúčený. Odvolací súd na uvedenú skutočnosť pri svojom rozhodovaní neprihliadol a nevezal do úvahy ani neprípustnú retroaktivitu pri aplikovaní ustanovení § 39 ods. 4, § 57 (správne má byť § 57 ods. 1 písm. m/ - pozn. dovolacieho súdu) a § 243j (správne má byť § 243f - pozn. dovolacieho súdu) Exekučného poriadku. Dovolateľ je toho názoru, že vzhľadom na uvedené mal odvolací súd rozhodnutie exekučného súdu zmeniť a rozhodnúť o pokračovaní exekúcie. Vzhľadom na uvedené je podľa dovolateľa otázkou právneho významu, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi riešená, či je možné zastaviť exekúciu v zmysle ustanovení § 39 ods. 4, § 57 (správne má byť § 57 ods. 1 písm. m/ - pozn. dovolacieho súdu) a § 243j (správne má byť § 243f - pozn. dovolacieho súdu) Exekučného poriadku, pokiaľ je exekúcia vedená na základe právoplatného exekučného titulu, ktorý bol súdom vydaný a aj nadobudol právoplatnosť v čase, kedy neplatila právna úprava ochrany spotrebiteľa a či je možné od oprávneného bez porušenia zákazu retroaktivity požadovať, aby splnil podmienky pre ďalšie pokračovanie exekúcie v opísaní rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu s povinným a aby predložil exekučnému súdu dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú, ak oprávnený nadobudol vymáhanú pohľadávku v čase, kedy nemal povinnosť opisu rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu s povinným a kedy nebola potreba pripojiť dôkazy na osvedčenie týchto skutočností. Oprávnený nemal ani povinnosť tieto rozhodujúce skutočnosti zisťovať a listinné dôkazy zabezpečiť, resp. uchovávať, keďže disponoval právoplatným a vykonateľným zmenkovým platobným rozkazom, ktorý ho bez ďalšieho oprávňoval na podanie návrhu na vykonanie exekúcie. Podľa oprávneného je dôležitá aj skutočnosť, že pôvodný veriteľ zanikol ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 438/2015 Z. z., v dôsledku čoho nemohol objektívne súdu doložiť opis rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu s povinným.

5. Dovolateľ poukázal aj spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015, R 93/2015 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2015, v zmysle ktorého je potrebné rešpektovať princíp právnej istoty a zákaz retroaktivity. Zároveň je podľa jeho názoru potrebné aplikovať hmotnoprávnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola uplatnená zmenka vystavená. Podľa dovolateľa nie je správne, pokiaľ súd exekúciu zastaví bez toho, aby prihliadal na právne postavenie oprávneného, ktoré vzniklo v určitom čase zákonným spôsobom. Týmto sa prejavuje zakázaná retroaktivita a porušenie právnej istoty na strane oprávneného.

6. Povinný sa k dovolaniu oprávneného písomne nevyjadril.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený ako účastník exekučného konania, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), konajúci zamestnancom s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p. bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom (§ 419 a nasl. C. s. p.).

8. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

9. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam (I. ÚS 4/2011). Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu súdu vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti. Dovolanie v systéme opravných prostriedkov nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 4Cdo/280/2013, 7Cdo/92/2012, 3Cdo/539/2014).

11. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Preto má najvyšší súd posudzovať otázku prípustnosti dovolania v občianskom súdnom konaní skôr reštriktívne (viď napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/186/2012).

12. Dovolanie v Civilnom sporovom poriadku prešlo zásadnou koncepciou zmenou. Určili sa dve základné úlohy, ktoré má dovolanie plniť:

I. Náprava najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí. Zákon nerezignuje na požiadavku individuálnej spravodlivosti, dovolanie však pripúšťa len v prípade závažných procesných pochybení.

II. Riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Dlhodobou je riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry vnímané ako podstatný prvok napĺňania princípu právnej istoty. Naplnením tejto úlohy plní dovolanie aj celospoločenskú úlohu (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 1346).

13. Úloha odvolacieho súdu zjednocovať judikatúru v zmysle prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. je viazaná na kritérium zásadnej právnej významnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. V zásade uvedené kritérium sa týka meritórnych rozhodnutí (rozsudkov) a z nemeritórnych iba tých, ktorými súd rozhoduje o zásadných otázkach týkajúcich sa rozhodovanej veci (napr. konania, v ktorých súd rozhoduje uznesením).

14. Úspešné uplatnenie dovolania je podmienené (primárnym) záverom odvolacieho súdu, že tento mimoriadny opravný prostriedok je procesne prípustný a až následným (sekundárnym) záverom odvolacieho súdu je, že dovolanie je aj opodstatnené. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska vecnej správnosti v ňom zaujatých záverov; pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon. Ak preto dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné, musí tento opravný prostriedok bez ďalšieho odmietnuť (viď uznesenie najvyššieho súdu z 26. mája 2015, sp. zn. 3ECdo/154/2013).

15. Posúdenie otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu. Procesný postoj účastníka konania (resp. strany sporu) zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných

prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu. V opačnom prípade by sudy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania boli vôbec naplnené (viď uznesenie ústavného súdu zo 4. apríla 2017, sp. zn. III. ÚS 226/2017).

16. Prípustnosť dovolania podľa Civilného sporového poriadku v exekučných konaniach začatých do 31. marca 2017 (viď ustanovenie § 243h ods. 1 Exekučného poriadku) posudzoval vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu už vo svojom skoršom rozhodnutí (uznesenie z 27. júna 2017, sp. zn. 3Oboer/5/2017 - bod 13), v ktorom dospel k záveru, že proti uzneseniu o zastavení exekúcie je dovolanie v zásade prípustné podľa § 420 C. s. p., ako aj podľa § 421 C. s. p. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že vzhľadom na prechodné ustanovenie § 243h ods. 1 Exekučného poriadku sa na exekučné konania začaté do 31. marca 2017 nevzťahuje ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017. Ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017 vylučuje použitie dovolania a dovolania generálneho prokurátora výlučne v exekučných konaniach, ktoré začali od 1. apríla 2017.

17. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je však obmedzená nielen ustanovením § 421 ods. 2 C. s. p., ale aj ustanovením § 422 C. s. p. Ustanovenie § 422 C. s. p. predstavuje obmedzenie prípustnosti dovolania pre právne posúdenie výškou sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia je dovolanie neprípustné v tzv. bagateľných veciach. Skutočnosť, či ide o bagateľnú vec, je limitovaná predmetom konkrétneho konania, teda tým, o čo strane (resp. účastníkovi exekučného konania) v tej - ktorej posudzovanej veci ide (k tomu viď aj uznesenie ústavného súdu vydané v exekučnej veci sp. zn. II. ÚS 165/2017, ako aj uznesenia III. ÚS 885/2016 a I. ÚS 218/2017). Ak sa jedná o bagateľnú vec, dovolací súd dovolanie odmietne bez toho, aby skúmal správnosť právnych záverov odvolacieho súdu (resp. aj súdu prvej inštancie).

18. V rozhodovanej veci sa oprávnený domáhal vymoženia sumy 56,42 eur s príslušenstvom. Oprávnenému teda v exekučnom konaní ide o vymoženie sumy 56,42 eur, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu. Na vymáhané príslušenstvo sa pri posudzovaní prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 422 ods. 1 C. s. p. neprihliada.

19. Minimálna mzda ku dňu začatia exekučného konania (k 10. októbru 2011) predstavovala sumu 317,- eur, ktorá prevyšuje sumu, ktorej vymoženia sa domáha oprávnený v predmetnom exekučnom konaní.

20. Dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade ide o bagateľnú vec, keďže nie je splnená podmienka uvedená v ustanovení § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p., v zmysle ktorej pre prípustnosť dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. musí výška dovolateľom žiadaného peňažného plnenia (t. j. vymáhanej sumy) prevyšovať desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu začatia exekučného konania.

21. Z tohto dôvodu dovolací súd uvádza, že dovolanie oprávneného podané podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je podľa § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p. procesne neprípustné.

22. Keďže dovolanie oprávneného smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je procesne prípustné, najvyšší súd ho odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. bez toho, aby skúmal správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.